

**Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб
(лізингодавців) за 2012 рік**

Послуги фінансових компаній

Станом на 31.12.2012 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 312 фінансових компаній.

Узагальнені дані щодо обсягу фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями за 2010 – 2012рр., наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

**Інформація про обсяги та види фінансових послуг,
наданих фінансовими компаніями за 2010-2012рр., млн. грн.**

Вид фінансової послуги	2010	2011	2012	Темпи приросту, %	
				2011/ 2010	2012 / 2011
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	300,0	830,2	2 440,5	176,7	194
Надання позик	29,8	206,6	1 152,4	418,5	457,8
Надання порук (поручительств)	0,5	1,0	39,1	220,0	3 810
Фінансовий лізинг (вартість укладених договорів фінансового лізингу)	7,6	9,7	1,7	27,6	-82,5
Надання гарантій	502,6	204,6	739,9	-59,3	261,6
Факторинг	6 407,9	6 845,2	11 702,9	6,8	70,9
Операції з обміну валют	16 631,9	13 611,4	11 053,5	-18,2	-18,8
Операції з переказу грошових коштів	3 179,3	4 758,1	10 307,1	49,7	116,6
Адміністрування фінансових активів для придбання товарів в групах	x	x	266,6	x	x

За 2012 рік спостерігається тенденція щодо збільшення обсягів надання фінансовими компаніями таких послуг, як: факторинг (70,9%), операцій з переказу грошових коштів (у 2,2 рази), надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів (у 2,9 рази), надання позик (у 5,6 рази), надання гарантій (у 3,3 рази) порівняно з аналогічним періодом минулого року.

За 2012 рік відбулося скорочення обсягів надання послуг фінансовими компаніями, а саме операцій з обміну валют (-18,8%) та фінансового лізингу (-82,5%), порівняно з відповідним періодом 2011 року.

Управління коштами установників управління майном з метою фінансування будівництва житла

Станом на 31.12.2012 60 фінансових компаній мали діючі ліцензії на здійснення діяльності по залученню коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю і від свого імені діяли в їхніх інтересах, здійснюючи управління майном згідно із законодавством, Правилами фонду та договору управління майном.

Загальна кількість довіритель, які уклали договори з фінансовими компаніями-управителями щодо участі у ФФБ, станом на 31.12.2012 становила 12 736 фізичні та 114 юридичних осіб загалом, фінансовими компаніями – управителями залучено для фінансування об'єктів будівництва **8 611,8 млн. грн.**

Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучених від них коштів за 2010-2012 рр. наведена на рис. 1.

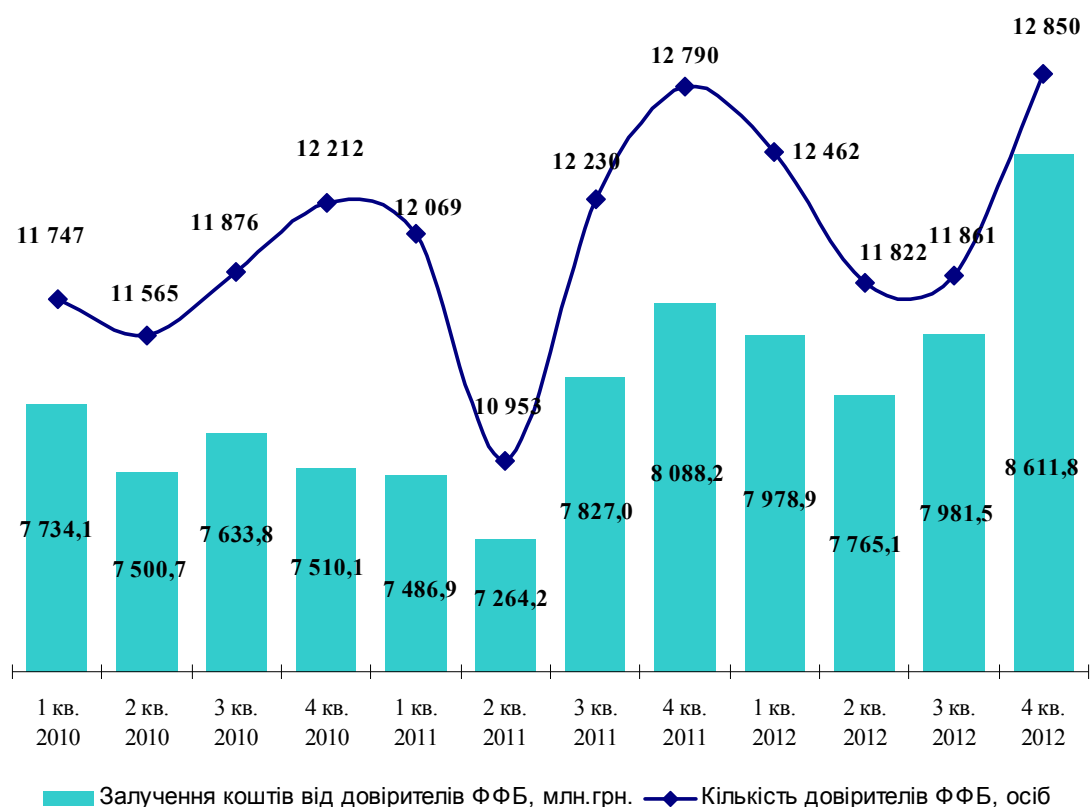

Рис. 1. Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучення коштів від довіритель ФФБ за 2010-2012рр.

Динаміка залучення у 2012 році фінансовими компаніями – управителями коштів для фінансування об'єктів будівництва свідчить про збільшення їх обсягів на 6,5% у порівнянні з аналогічним періодом минулого року (станом на 31.12.2011 фінансовими компаніями – управителями залучено коштів для фінансування об'єктів будівництва 8 088,2 млн. грн.). Кількість довіритель ФФБ також стабільно зростає – станом на 31.12.2012 вона склала 12 850

фізичних та юридичних осіб, що свідчить про підвищення рівня довіри споживачів таких фінансових послуг до зазначених установ.

Як видно з рисунка 1, у межах року особливістю бізнес-циклу надання послуг з управління майном з метою фінансування будівництва житла є спадаюча динаміка у II кварталі і висхідна у другій половині року.

Управління коштами установників управління майном з метою отримання доходу від здійснення операцій з нерухомістю

Відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» Держфінпослуг здійснювала нагляд також за фінансовими компаніями, які залучають кошти установників управління майном за допомогою випуску та розміщення сертифікатів фондів операцій з нерухомістю (далі – сертифікати ФОН).

Станом на 31.12.2012 дозвіл, який надає право здійснювати емісію сертифікатів ФОН, мають 14 фінансових компаній, із яких лише 4 створили 6 ФОНи. Динаміку кількості створених фондів наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Кількість створених ФОН і виданих дозволів за 2010-2012рр.

Показники	Станом на 31.12.2010	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012
Кількість виданих дозволів	10	12	14
Кількість компаній, які створили ФОН	4	4	4
Кількість створених ФОН	4	4	6

Власниками сертифікатів ФОН станом на 31.12.2012 були 15 фізичних осіб.

Станом на 31.12.2012 фінансові компанії – управителі залучили 43,1 млн. грн. для здійснення операцій з нерухомістю та здійснення інших дій з управління ФОН з метою отримання доходу в інтересах власників сертифікатів ФОН та для забезпечення його діяльності з управління майном.

Динаміка залучення коштів щоквартально за 2010 – 2012 рр. від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН) наведена на рис. 2.

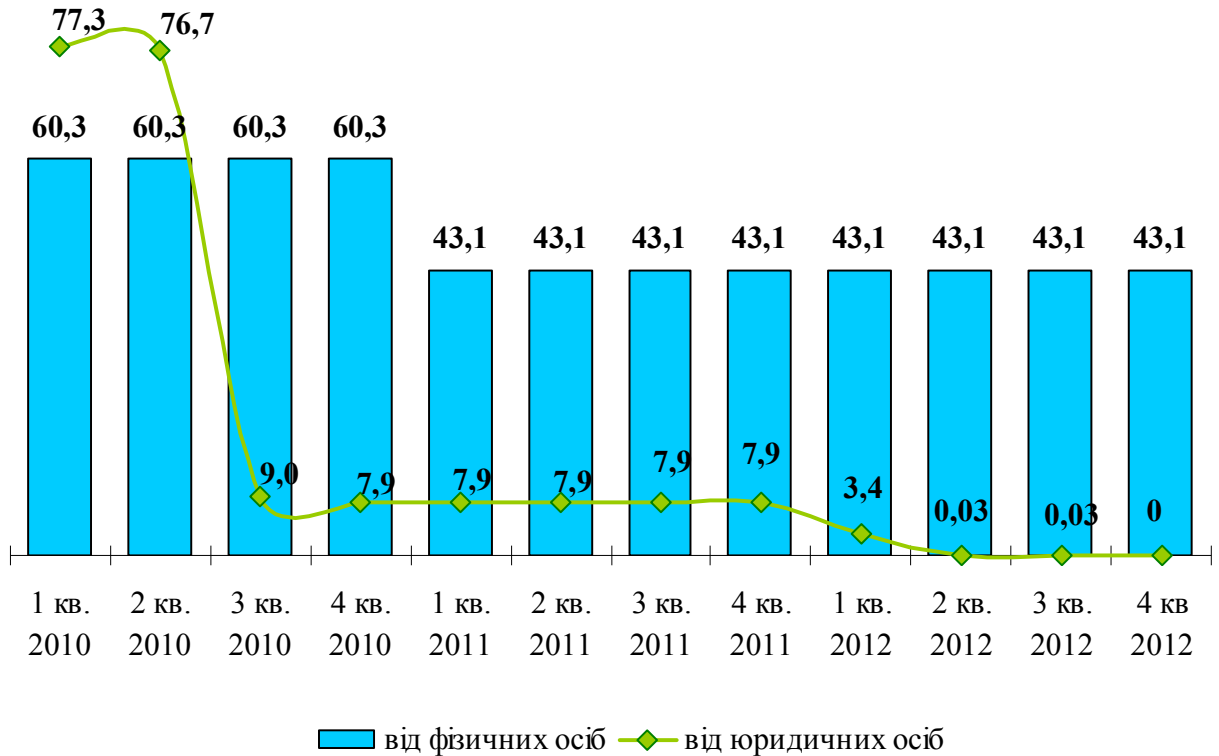

Рис. 2. Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН) щоквартально за 2010–2012рр., млн. грн.

За 2010–2012 рр. залучення коштів за допомогою сертифікатів ФОН здійснювалося невеликою кількістю фінансових компаній. Залучені кошти від юридичних осіб у II кварталі 2012 року за рахунок зменшення своєї частки однією юридичною особою скоротилися до 32 тис. грн., а на кінець 2012 року юридичні особи повністю припинили свою участь у фінансуванні будівництва житла.

Залучення коштів від фізичних осіб, які є власниками сертифікатів ФОН, за 2012 рік не змінилося за обсягами та, як і протягом 2011 року, становить 43,1 млн. грн.

Факторинг

Станом на 31.12.2012 у Державному реєстрі фінансових установ містилася інформація про 146 фінансових компаній, які мають право надавати послуги факторингу. Протягом 2012 року фінансові компанії уклали 20 524 договори факторингу загальним обсягом 11 702,9 млн. грн. і виконали 19 528 договорів на суму 11 866,3 млн. грн. Діючими станом на 31.12.2012 року залишалось 4 891 договорів факторингу.

Динаміка кількості та вартості укладених фінансовими компаніями договорів факторингу по кварталах наведена на рис. 3.

Рис. 3. Динаміка надання фінансовими компаніями послуг факторингу за 2010-2012рр.

У 2012 році ринок купівлі проблемних боргів юридичних осіб фінансовими компаніями, які мають право надавати послуги факторингу, характеризувався зростанням кількості укладених договорів факторингу, а у IV кварталі 2012 року дещо зменшився при значному збільшенні вартості таких договорів.

У IV кварталі 2012 року при зменшенні у порівнянні з III кварталом цього року кількості укладених договорів факторингу на 8,9%, їхня вартість збільшилася у 2,2 рази.

Кількість договорів факторингу, укладених протягом 2012 року, становить 20 524 одиниці, що на 69,5% більше в порівнянні з аналогічним періодом 2011 року. Вартість договорів факторингу, укладених протягом 2012 року, становила 11 702,9 млн. грн., що на 71% більше в порівнянні з цим показником аналогічного періоду 2011 року.

Факторингові операції вигідні для юридичних осіб у зв'язку з появою можливості зменшити витрати на адміністрування проблемних боргових зобов'язань та наростити свої активи.

Важливим показником, який характеризує факторингові послуги, є джерела їх фінансування. Узагальнені дані щодо джерел фінансування факторингових послуг наведені в таблиці 3 та зображені на рис. 4, 5.

**Джерела фінансування укладених факторингових операцій
за 2010-2012 рр., млн. грн.**

Джерела фінансування	2010	2011	2012	Темпи приросту, %	
				2011/ 2010	2012/ 2011
Власні кошти	1 939,8	3 908,7	8 179,0	101,5	109,3
Позичкові кошти юридичних осіб (крім банківських кредитів)	3 516,0	1 662,4	1 584,5	-52,7	-4,7
Банківські кредити	903,3	1 192,6	1 643,0	32,0	37,8
Інші джерела	48,8	64,3	581,4	31,8	804,2
Всього	6 407,9	6 845,2	11 987,9	6,8	946,5

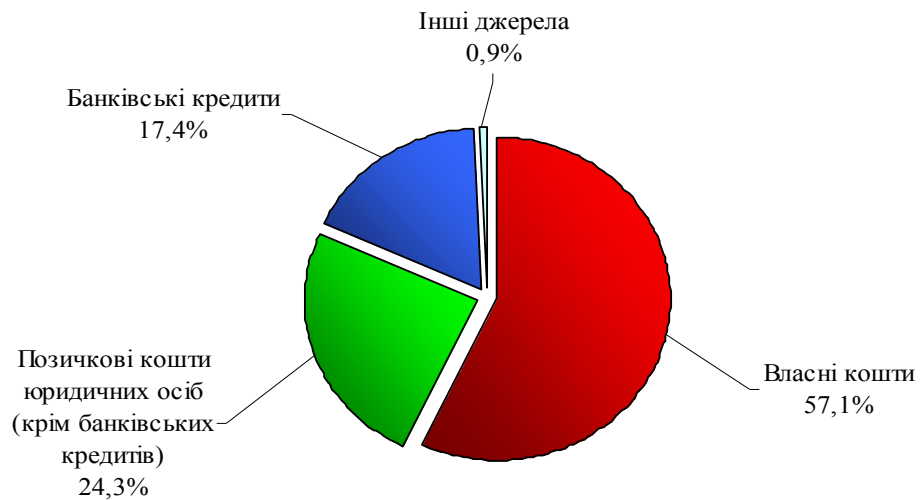

Рис. 4. Джерела фінансування факторингових операцій станом на 31.12.2011.

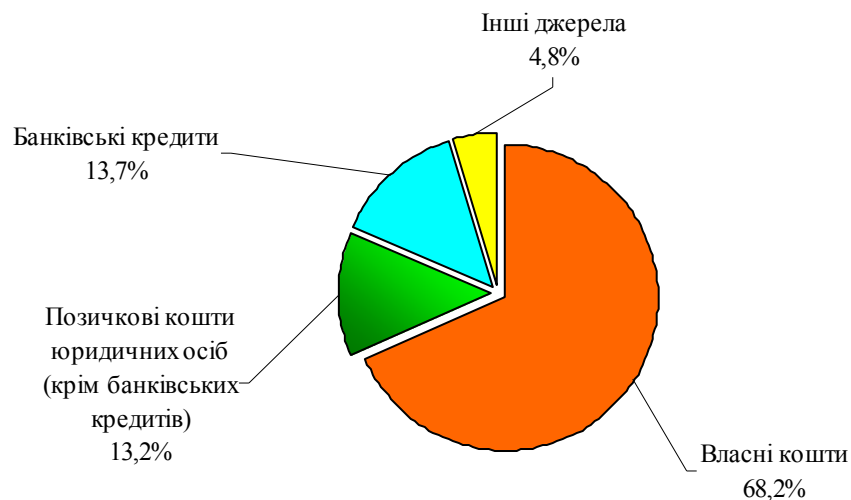

Рис. 5. Джерела фінансування факторингових операцій станом на 31.12.2012.

Обсяг фінансування факторингових операцій за рахунок власних коштів станом на 31.12.2012 збільшився у два рази (до 8 179,0 млн. грн.) в порівнянні з показником на відповідну дату 2011 року. Обсяг позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів) станом на 31.12.2012 зменшився на 4,7% (до 1 584,5 млн. грн.) в порівнянні з показником на відповідну дату 2011 року. Обсяг банківських кредитів станом на 31.12.2012 збільшився на 37,8% (до 1 643,0 млн. грн.) в порівнянні з показником на відповідну дату 2011 року.

Характеризуючи структуру джерел фінансування факторингових операцій на кінець 2012 року, можна відмітити, що традиційно найбільшу частку з них складають власні кошти факторингових компаній (68,2%), яка за останній рік зросла на 11,1 в.п.; частка позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів) продовжує зменшуватись і станом на кінець року становила 13,2%. Частка банківських кредитів та інших джерел у поточному році продемонстрували приріст в абсолютних показниках, але їх частки у структурі джерел фінансування факторингових операцій зменшилися та склали відповідно 13,7% та 4,9%.

Групування перших за обсягом наданих послуг факторингових компаній за 2012 рік наведено в таблиці 4. Частка перших 5 факторингових компаній становить 94,3% від загального обсягу наданих факторинговими компаніями послуг.

Таблиця 4

**Групування перших за обсягом наданих послуг
факторингових компаній за 2012 рік**

	Розмір фінансового активу, що є предметом договору факторингу, млн. грн.	Частка, %
ТОР 3	8 169,0	69,8
ТОР 5	11 042,3	94,3
Всього по ринку	11 702,9	100,0

Розподіл за основними галузями обсягу наданих фінансових послуг за укладеними договорами факторингу за 2011 – 2012 рр. наведено на рис. 6, 7.

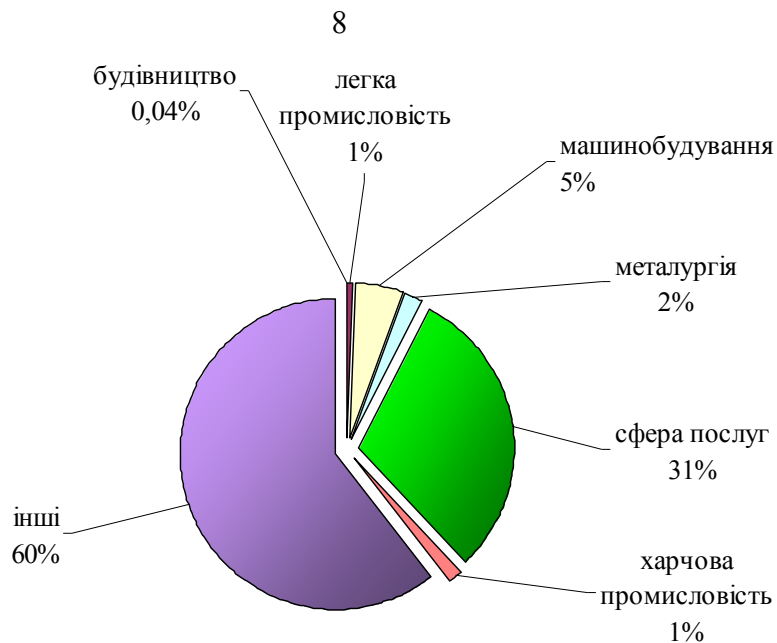

Рис. 6. Розподіл укладених договорів факторингу за основними галузями станом на 31.12.2011

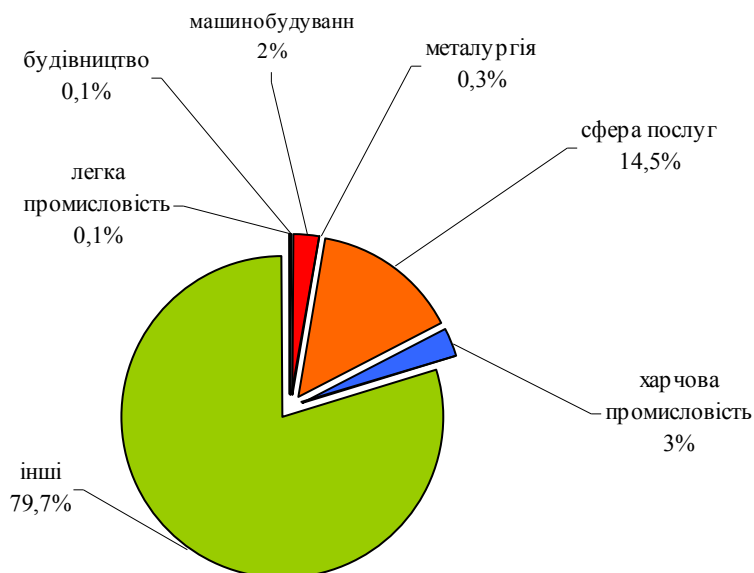

Рис. 7. Розподіл укладених договорів факторингу за основними галузями станом на 31.12.2012

У 2012 році у порівнянні з 2011 роком відбулася зміна розподілу укладених договорів факторингу за галузями економіки: зменшились частки таких галузей як сфера послуг (-16,5 в.п.), машинобудування (-3 в.п.), металургія (-1,7 в.п.), легка промисловість (- 0,9 в.п.) та істотно зросла частка інших галузей (19,7 в.п.).

Діяльність із забезпечення проведення розрахунків

Станом на 31.12.2012 ліцензії на право здійснення переказу коштів небанківськими фінансовими установами в отримано 25 фінансових компаній.

Узагальнені дані щодо обсягів операцій з обміну валют та переказу грошових коштів фінансовими компаніями за 2010–2012 рр. наведено в таблиці 5.

Таблиця 5

Обсяги операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями за 2010–2012 рр., млн. грн.

Вид фінансової послуги	2010	2011	2012	Темпи приросту, %	
				2011/ 2010	2012/ 2011
Операції з обміну валют	16 631,9	13 611,4	11 053,5	-18,2	-18,8
Операції з переказу грошових коштів	3 179,3	4 758,1	10 307,1	49,7	116,6
Всього	19 811,2	18 369,5	21 360,0	-7,3	16,3

Дані таблиці 5 свідчать про збільшення обсягів операцій з переказу грошових коштів фінансовими компаніями за 2012 рік у 2,2 рази порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Це пов'язано насамперед з загальним зростанням обсягів грошових переказів, розширенням для населення можливості сплати рахунків за різноманітні послуги через платіжні системи, з доступністю платіжних систем небанківських фінансових установ.

Поряд з цим, операції з обміну валют зазнали скорочення на 18,8% за 2012 рік у порівнянні з 2011 роком.

Фінансові послуги, що надаються нефінансовими установами

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведені в таблиці 6.

Таблиця 6

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами, які не є фінансовими установами за 2010-2012рр.

Вид фінансової послуги	Обсяг фінансового активу, що є предметом договору, млн. грн.			Темпи приросту, %	
	2010	2011	2012	2011/ 2010	2012/ 2011
фінансовий лізинг	3 480,7	8 716,5	9 349,9	150,4	7,3
поштовий переказ	6 954,7	7 842,8	8 371,5	12,8	6,7
Всього	10 435,4	16 559,3	17 721,4	58,7	7,0

Дані таблиці 6 свідчать про зростання обсягів наданих послуг фінансового лізингу та поштового переказу юридичними особами, які не є фінансовими установами.

Так, за 2012 рік на 7,3% збільшився обсяг послуг фінансового лізингу порівняно з відповідним періодом 2011 року.

У звітному періоді 2012 року на 6,7 % зросли поштові перекази, що здійснюються через Укрпошту, порівняно з минулим роком.

Структура розподілу вартості договорів фінансового лізингу за галузями в 2011-2012рр., укладених юридичними особами, які не є фінансовими установами, суттєво не змінилась і відображена на рис. 8, 9.

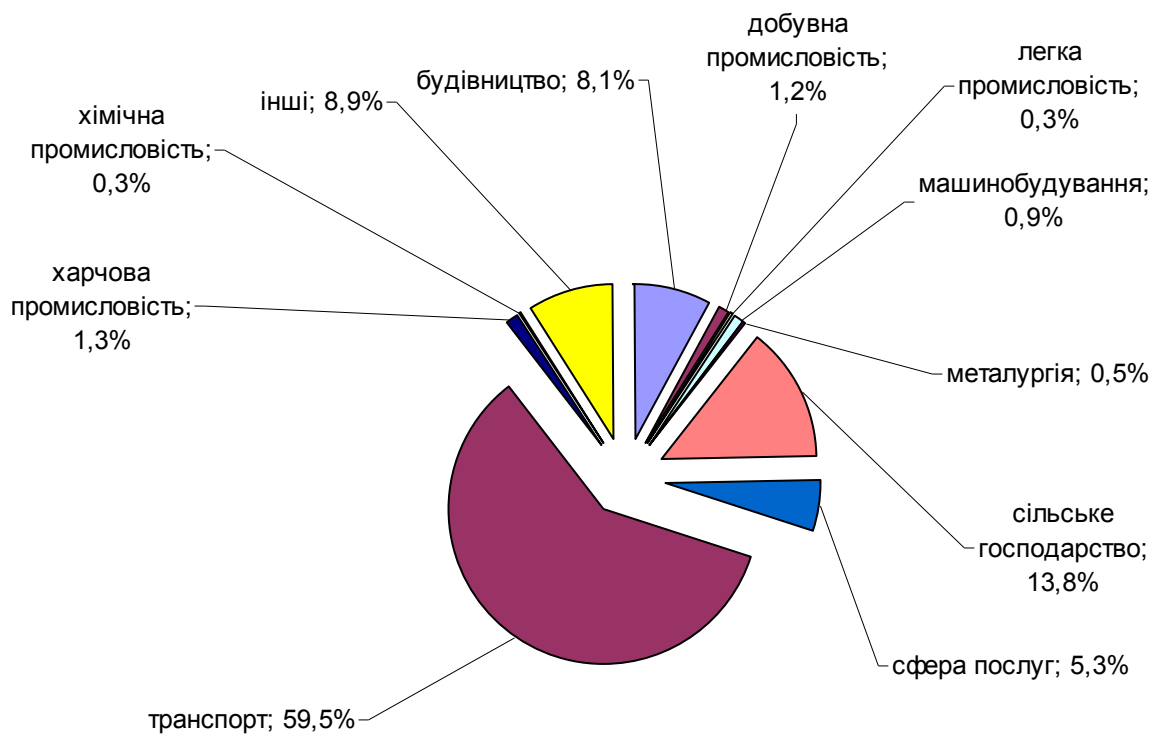

Рис.8. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за галузями станом на 31.12.2011.

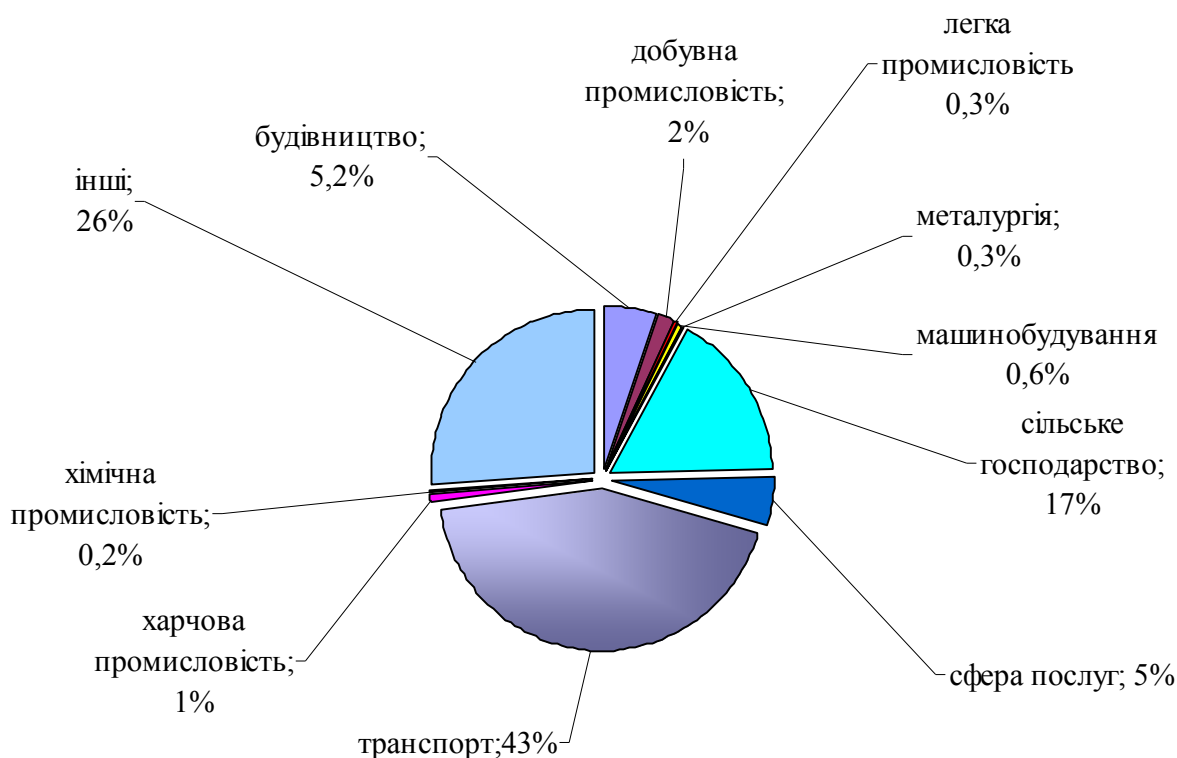

Рис.9. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за галузями станом на 31.12.2012.

Таким чином, збільшення лізингових операцій у 2012 році порівняно з аналогічним періодом минулого року пов'язано зі збільшенням попиту на зазначені послуги та деяким покращенням платоспроможності підприємств.

Ломбарди

Станом на 31.12.2012 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 473 ломбардів, що на 17 установ (або на 3,7%) більше в порівнянні з відповідною датою 2011 року (станом на 31.12.2011 – 456 ломбардів). Тенденція до зростання кількості ломбардів пов'язана, перш за все, із забезпеченням ними першочергових потреб громадян у грошових коштах.

Основні показники діяльності ломбардів за 2010 – 2012 рр. наведені в таблиці 7.

Показники діяльності ломбардів за 2010 – 2012 рр.

Показники	2010	2011	2012	Приріст			
				2011/ 2010		2012/ 2011	
				Абсолютний	%	Абсолютний	%
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	5 503,1	7 325,1	8 945,4	1 822,0	33,1	1 620,4	22,1
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	9 247,2	9 388,5	12 267,8	141,3	1,5	2 879,3	30,6
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	5 364,8	7 261,4	8 761,1	1 896,6	35,4	1499,7	20,6
<i>погашено за рахунок майна, наданого в заставу</i>	452,8	644,2	670,9	191,4	42,3	26,7	4,1
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	1 007,1	1 013,2	1 749,1	6,1	0,6	735,9	72,6

Згідно з даними таблиці 7, на ринку ломбардних послуг спостерігається збільшення загальних обсягів кредитування. При зростанні кількості наданих фінансових кредитів під заставу за 2012 рік на 30,6% у порівнянні з відповідним періодом 2011 року, кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, збільшилася на 72,6%. За результатами 2012 року частка обсягу погашених фінансових кредитів за рахунок наданого в заставу майна в загальній сумі погашених фінансових кредитів становила 7,6% (або 670,9 млн. грн.), за результатами 2011 року дана частка становила 8,9% (або 644,2 млн. грн.).

Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за 2012 рік становила 211% (за 2011 рік – 214,5%).

Важливим показником, який характеризує ринок ломбардів, є показник їх фінансового стану. У таблиці 8 наведено основні показники діяльності ломбардів, які свідчать про їх постійне зростання.

Показники фінансового стану ломбардів

	Станом на 31.12.2010	Станом на 31.12.2011	Станом на 31.12.2012	Темпи приросту	
				31.12.11/ 31.12.10	31.12.12/ 31.12.11
				млн. грн.	
Дебіторська заборгованість, у тому числі:	566,9	825,4	1 116,7	45,6	35,3
за наданими фінансовими кредитами	455,1	669,4	903,7	47,1	35,0
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами	7,7	16,5	24,1	114,3	46,1
Статутний капітал	663,7	801,4	856,1	20,7	6,8
Резервний капітал	13,4	11,5	16,9	-14,2	46,9
Нерозподілений прибуток	81,3	113,0	211,1	39,0	86,8

Власний капітал, усього	627,5	842,6	1 035,2	34,3	22,8
Залучені кошти на платній та безоплатній основі	80,0	137,1	181,2	71,4	32,2
Активи по балансу	888,2	1 203,8	1 558,4	35,5	29,4

Станом на 31.12.2012 обсяг дебіторської заборгованості зріс на 35,3% (до 1 116,7 млн. грн.) у порівнянні з відповідною датою 2011 року, що пов'язано зі стійкою тенденцією до збільшення обсягів кредитування.

Станом на 31.12.2012 обсяг активів збільшився на 29,4% у порівнянні з відповідною датою 2011 року і становив 1 558,4 млн. грн. Обсяг статутного капіталу ломбардів зріс на 6,8% станом на 31.12.2012 в порівнянні з відповідним показником станом на 31.12.2011.

Станом на 31.12.2012 у 30 ломбардів обсяг власного капіталу становив менше 200 тис. грн., що на 16 фінансових установ менше в порівнянні з відповідною звітною датою 2011 року (станом на 31.12.2011 – 46).

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 9.

Таблиця 9

Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави за 2010 – 2012 рр.

	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.			Структура наданих фінансових кредитів, %			Приріст			
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2011/2010		2012/2011	
							млн. грн.	%	млн. грн.	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	5 092,4	6 689,2	8 067,0	92,5	91,3	90,2	1 596,8	31,4	1377,8	20,6
побутової техніки	364,9	565,2	815,2	6,6	7,7	9,1	200,3	54,9	250,0	44,2
автомобілів	19,6	28,0	35,6	0,4	0,4	0,4	8,4	42,9	7,6	27,1
нерухомості	9,9	9,5	13,9	0,2	0,1	0,2	-0,3	-3,0	4,3	44,8
цінних паперів	0	20,3	1,8	0	0	0	0	20,2	-18,4	-91,0
немайнових прав	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
іншого майна	16,4	12,9	11,9	0,3	0,2	0,1	-3,5	-21,3	-1,0	-7,8
Всього	5 503,2	7 325,1	8 945,4	100,0	100,0	100,0	1 821,9	33,1	1 620,4	22,1

За 2012 рік обсяг наданих фінансових кредитів ломбардами зріс на 22,1% у порівнянні з 2011 роком.

Питома вага наданих фінансових кредитів під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння станом на 31.12.2012 зменшилася до 90,2% у порівнянні з показником станом на 31.12.2011, як це зображено на рис. 10, 11.

Обсяг фінансових кредитів під заставу побутової техніки за 2012 рік збільшився на 44,2% (до 815,2 млн. грн.) у порівнянні з 2011 роком.

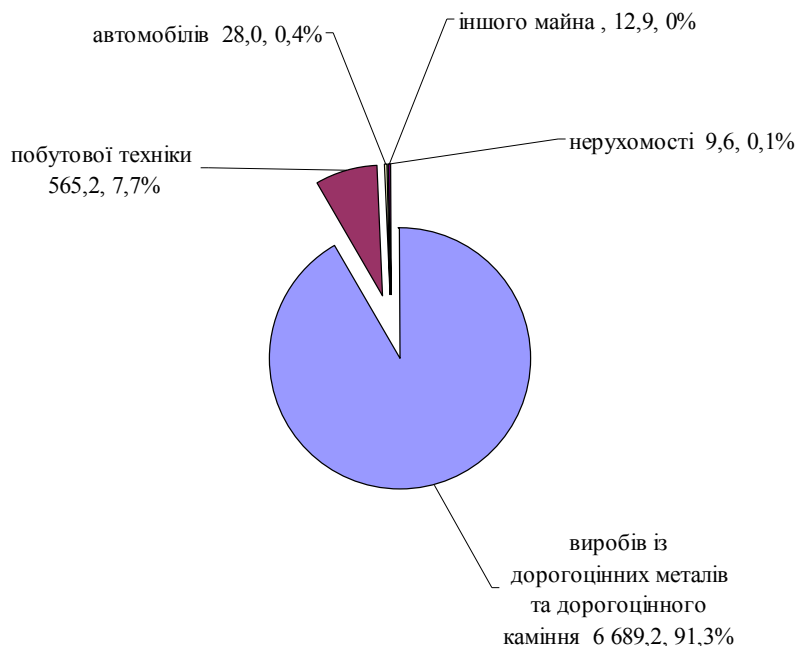

Рис. 10. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 31.12.2011 (млн. грн.)

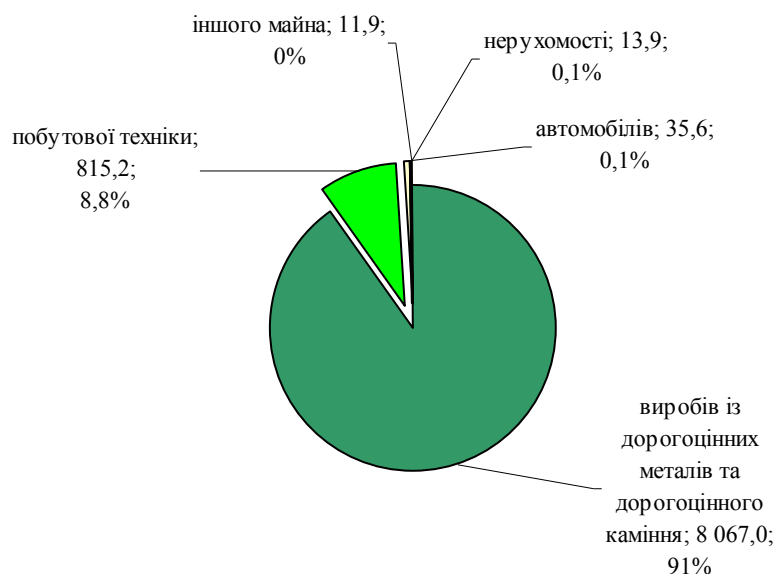

Рис. 11. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 31.12.2012 (млн. грн.)

Динаміка обсягу виданих кредитів у порівнянні із зміною середнього розміру кредиту за 2010 – 2012 рр. має тенденцію до зростання, як це зображено на рис. 12.

Ломбарди в порівнянні з банками та кредитними спілками надають малі за розмірами кредити (рис. 12). Протягом 2010 – 2012 рр. середній розмір кредиту змінювався від 595,1 грн. до 729,2 грн. Станом на 31.12.2012 середній розмір кредиту зменшився на 6,5 % (до 729,2 грн.) у порівнянні з відповідною датою 2011 року.

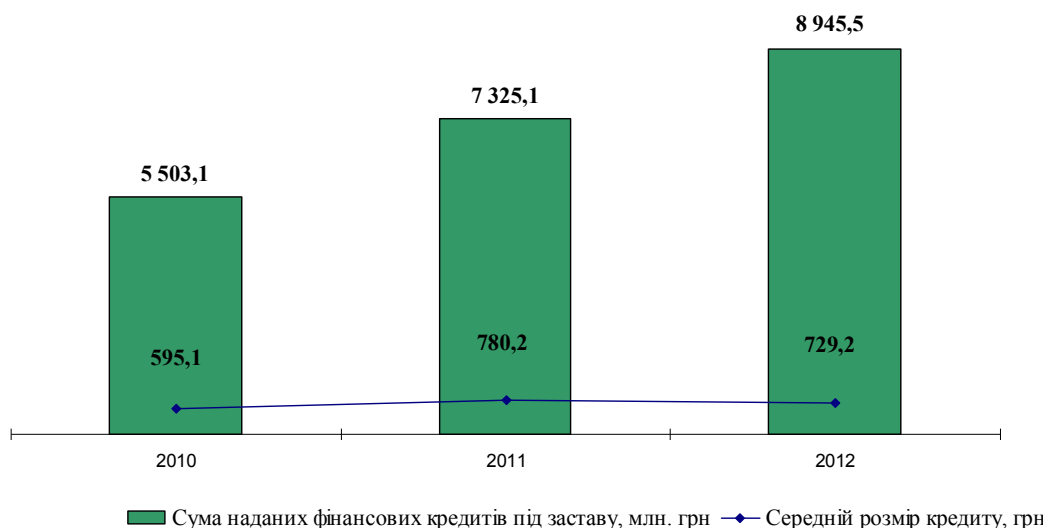

Рис. 12. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту за 2010 – 2012 рр.

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб: вони орієнтовані на видачу дрібних та короткострокових кредитів, виконують своєрідну функцію соціально-економічних стабілізаторів в умовах будь-яких економічних змін.

Концентрація ринку ломбардів за обсягами наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 31.12.2012 представлено в таблиці 10.

Таблиця 10

Групування частки перших ломбардів (ТОР) за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 31.12.2012

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	1 867,4	20,9	420,7	27,0
ТОР 5	2 628,0	29,4	608,4	39,0
ТОР 10	3 658,3	40,9	751,2	48,2
ТОР 50	5 560,6	62,2	1 104,3	70,9
ТОР 100	6 089,4	68,1	1 218,2	78,2
Всього по ринку	8 945,5	100	1 558,4	100

У 2012 році в порівнянні з аналогічним періодом 2011 року концентрація на ринку ломбардів дещо змінилась: перерозподіл між першими (ТОП 50) ломбардами за показниками активів та наданих фінансових кредитів під заставу став менш концентрований на (ТОП 3) та більш рівномірним.

Так, частка перших (ТОП 3) ломбардів за обсягами наданих фінансових кредитів під заставу у 2012 році зменшилася на 4,4 в.п. і станом на 31.12.2012 становила 20,9% або 1 867,4 млн. грн. (станом на 31.12.2011 становила 25,3% або 1 855,4 млн. грн.), також зменшилася частка активів за балансом на 9,5 в.п. і станом на 31.12.2012 становила 27% або 420,7 млн. грн. (станом на 31.12.2011 становила 36,5% або 439,7 млн. грн.).

Протягом 2011-2012 рр. тенденція концентрації понад 90% всіх послуг з надання кредитів між першими (ТОП 100) ломбардами зменшилася на 21,9 в.п. – станом на 31.12.2012 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОП 100), припадає 68,1% від загального обсягу кредитів.

Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 11.

Таблиця 11

**Інформація про джерела залучення коштів ломбардами
станом на кінець 2010 – 2012 рр.**

	Станом на 31.12.2010		Станом на 31.12.2011		Станом на 31.12.2012	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	80,0	100,0	137,1	100,0	181,2	100
від банків	42,7	53,4	97,7	71,3	138,5	76,4
від юридичних осіб (крім банків)	37,3	46,6	38,0	27,7	38,8	21,4
від фізичних осіб	-	-	1,4	1,0	3,9	2,5

Дані таблиці 11 свідчать, що в господарській діяльності ломбардів у 2012 - 2012 рр. має місце стабільна структура джерел залучених ними коштів для проведення кредитування: основними інвесторами є банки, частка яких становить (понад 70%), та інші юридичні особи (понад 20%).

Фінансовий лізинг

Станом на 31.12.2012 до Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацкомфінпослуг, внесено інформацію про 243 юридичні особи – лізингодавців та до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 115 фінансових компаній, що надають послуги з фінансового лізингу.

Протягом 2012 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, укладено **10 832** договорів фінансового лізингу на суму **14 710,5 млн. грн.** Вартість об'єктів лізингу, що є предметом договорів, укладених протягом 2012 року, становить **12 103,7 млн. грн.**

Вартість чинних договорів фінансового лізингу станом на 31.12.2012 становить **41,5 млрд. грн.**

Близько 99,9% усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами (таблиця 12).

**Інформація щодо вартості договорів фінансового лізингу та їх кількості,
укладених юридичними особами та фінансовими компаніями
за 2010 – 2012 рр.**

Період	Вартість договорів фінансового лізингу укладених за період, (млн. грн.)		Кількість договорів фінансового лізингу (од.) укладених за період	
	юридичними особами	фінансовими компаніями	юридичними особами	фінансовими компаніями
2010 р.	4 965,0	7,6	5 090	14
2011 р.	11 327,7	9,7	10 906	14
2012 р.	14 708,8	1,7	10 826	6

Динаміка вартості договорів, укладених протягом 2010 – 2012 рр., та договорів, чинних на кінець кожного звітного періоду, наведена на рис. 13.

За підсумками 2012 року відзначилася позитивна динаміка щодо кількості договорів фінансового лізингу, укладених юридичними особами та фінансовими компаніями. Так, за 2012 рік кількість договорів фінансового лізингу майже не змінилася (10 832 од.) у порівнянні з 2011 роком.

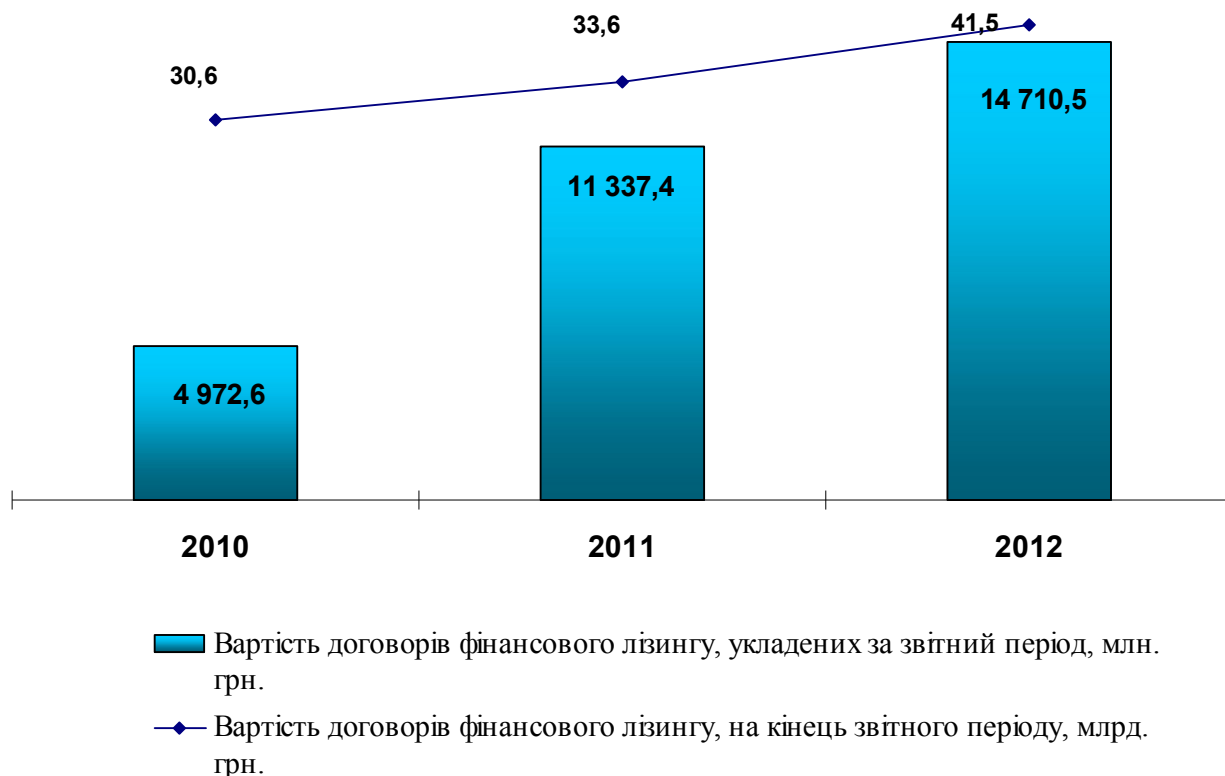

Рис. 13. Динаміка надання послуг фінансового лізингу за 2010 – 2012рр.

Вартість договорів фінансового лізингу, укладених протягом 2012 року, збільшилася на 29,8% у порівнянні з 2011 роком і становить 14 710,5 млн. грн.

За підсумками 2012 року найбільшими споживачами лізингових послуг є: транспортна галузь (вартість договорів станом на 31.12.2012 – 24 128,4 млн. грн.), сільське господарство (7 905,5 млн. грн.), будівництво (2 077,9 млн. грн.), сфера послуг (2 000,9 млн. грн.). Схема розподілу обсягів лізингових операцій за галузями представлена на рис. 14, 15.

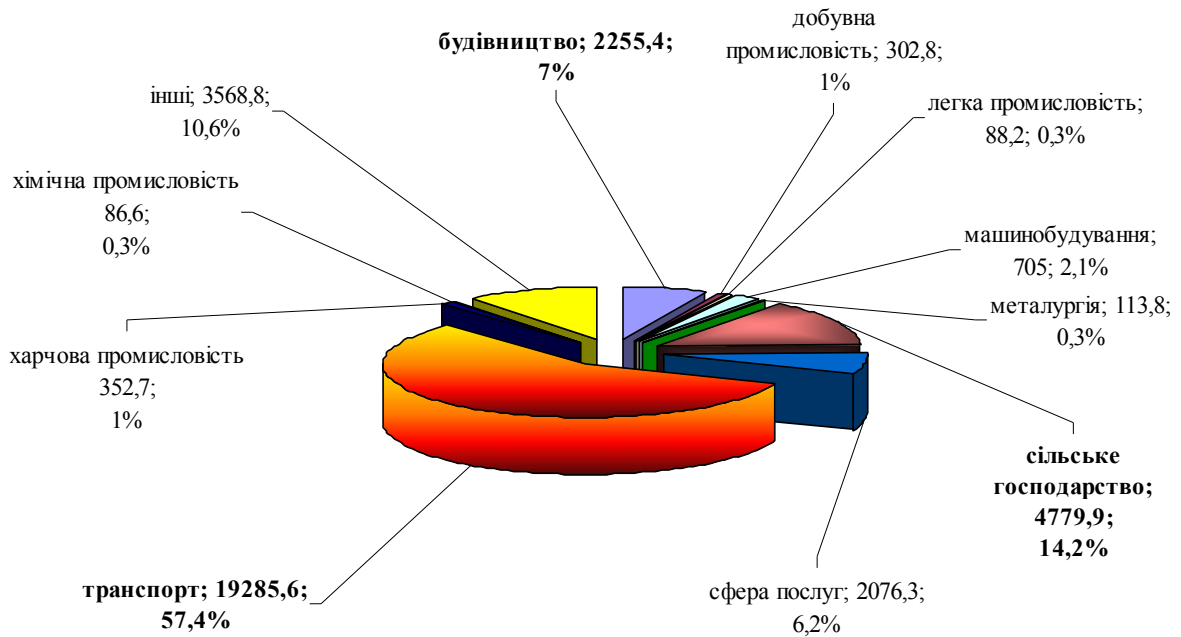

Рис. 14. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 31.12.2011 (млн. грн.)

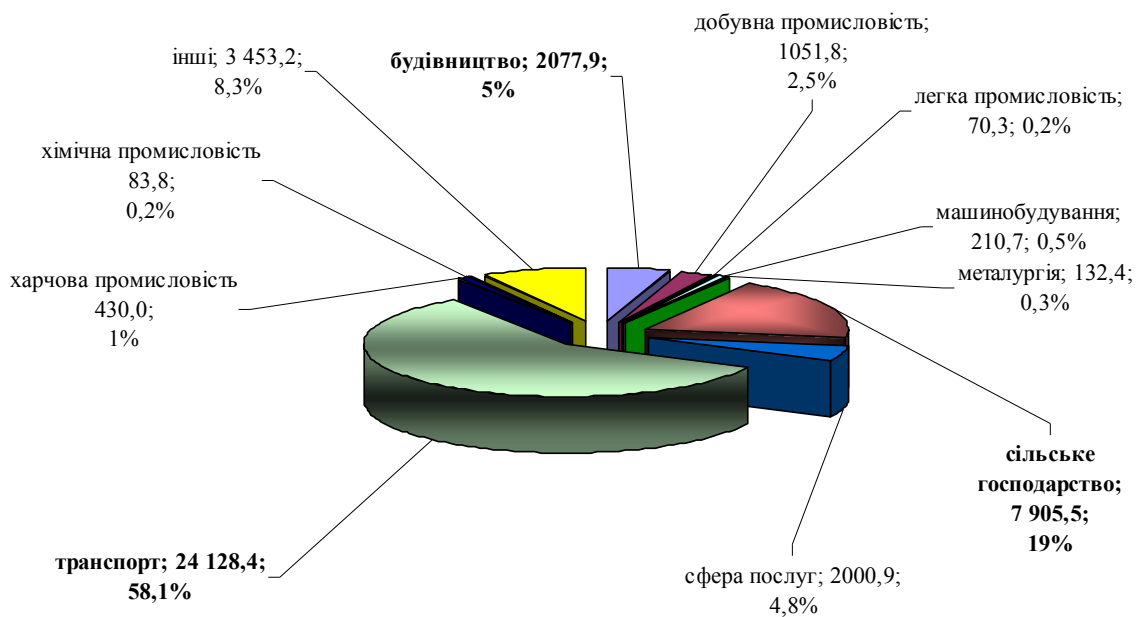

Рис. 15. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 31.12.2012 (млн. грн.)

Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії станом на кінець 2011 – 2012 рр. зображено на рис. 16, 17.

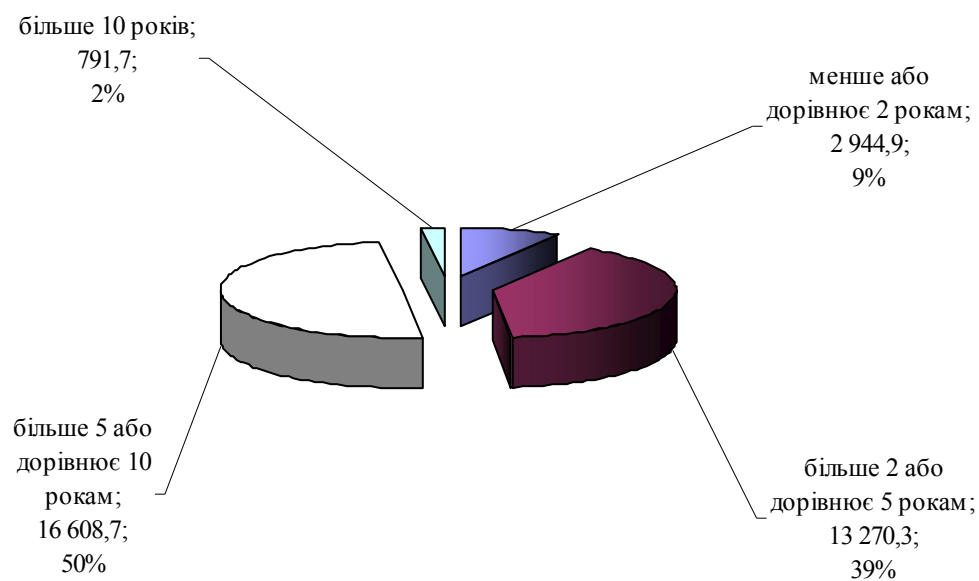

Рис. 16. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу станом на 31.12.2011, за терміном їх дії (млн. грн.)

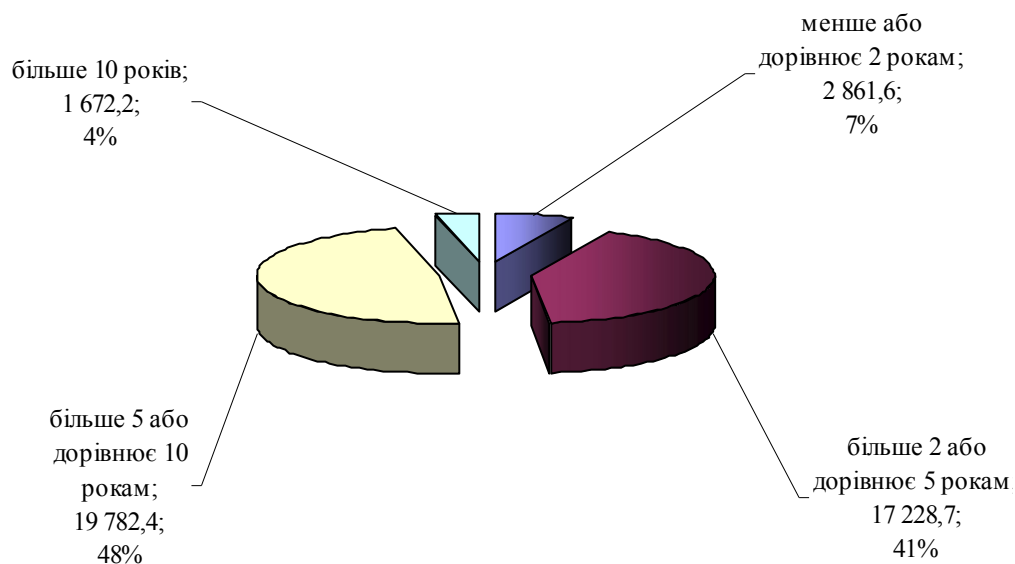

Рис. 17. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу станом на 31.12.2012, за терміном їх дії (млн. грн.)

Зміни, що відбулися в розподілі договорів фінансового лізингу за терміном їх дії станом на 31.12.2012 у порівнянні з аналогічною датою 2012

року, свідчать про те, що половина всіх договорів (48%) укладаються на термін від 5 до 10 років. Частка договорів фінансового лізингу терміном від 2 до 5 років дещо збільшилась і станом на 31.12.2012 становить (41%) або 17 228,7 млн. грн.

Джерела фінансування лізингових операцій за 2011 – 2012 рр., що здійснені юридичними особами – лізингодавцями та фінансовими компаніями, наведені в таблиці 13.

Таблиця 13

Розподіл джерел фінансування лізингових операцій за 2011 – 2012 рр.

Джерела фінансування	2011				2012			
	Юр. особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %	Юр. особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %
Власні кошти	1 589,3	19,0	3,8	43,7	1 109,9	9,9	1,0	62,5
Позичкові кошти, у т. ч. банківські кредити	6 785,1	80,9	4,9	56,3	10 046,6	89,9	0,6	37,5
Залучені кошти	7,9	0,1	0	0,0	20,6	0,2	0	0
Всього	8 382,3	100,0	8,7	100,0	11 177,1	100	1,6	100

За 2012 рік загальний обсяг джерел фінансування юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній становив **11 178,7 млн. грн.**, що на 2 787,7 млн. грн. більше в порівнянні з аналогічним періодом 2011 року. У структурі джерел фінансування лізингових операцій сукупний обсяг власних коштів юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній зменшився на 30,2% (або на 482,2 млн. грн.) з 1 593,1 млн. грн. станом на 31.12.2011 до 1 110,9 млн. грн. станом на 31.12.2012. Сукупний обсяг позичкових коштів, у тому числі банківських кредитів, збільшився на 48,1% (або на 3 257,2 млн. грн.) з 6 790 млн. грн. станом на 31.12.2011 до 10 047,2 млн. грн. станом на 31.12.2012.

Таким чином, ринок фінансового лізингу в 2012 році продовжував показувати зростання показників порівняно з попередніми роками – придбання об'єктів у лізинг для споживачів таких фінансових послуг є більш привабливим порівняно з отриманням його в кредит.